

Театральна культура України XIX- поч. XX ст.

План

- 1. Розвиток українського театру XIX-поч. XX ст.
- 2. Аматорський театр. Творчість М.Щепкіна.
- 3. Театр корифеїв.
- 4. Творчість М.Заньковецької

Українська драматургія розвивалася, ґрунтуючись на традиціях І.Котляревського, Т. Шевченка, передової російської драматургії.

Розвивається світський театр (кріпацький та аматорський).
Осередки: Полтавщина, Чернігівщина, Київ, Харків, Ніжин.

Батьком українського театру вважають **І. Котляревського** (“Наталка - Полтавка”, ”Москаль-Чарівник”) Твори були написані українською літературною мовою.

М.Старицький обробляв п'єси українських та зарубіжних авторів: "За двома зайцями", "Різдвяна ніч", "Циганка Аза", "Утоплена". Серед власних:

"Маруся Богуславка", "Ой, не ходи, Грицю, та й на вечорниці", "Талан".

Г.Квітка-Основ'яненко — засновник побутової комедії: "Сватання на Гончарівці", "Шельменко-денщик"

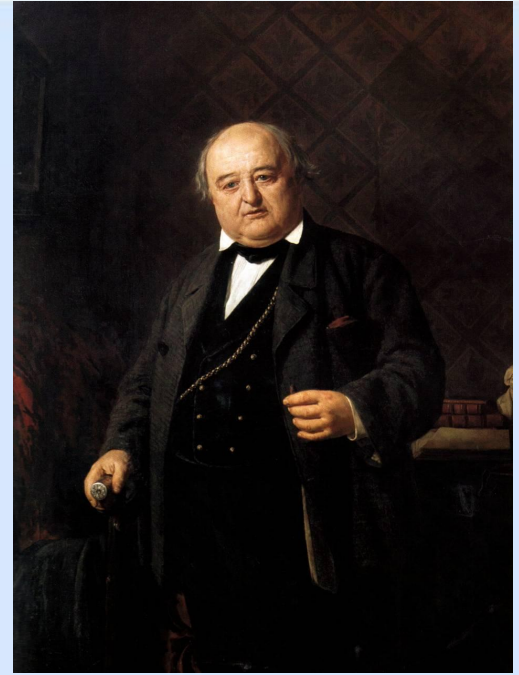

Михайло Старицький

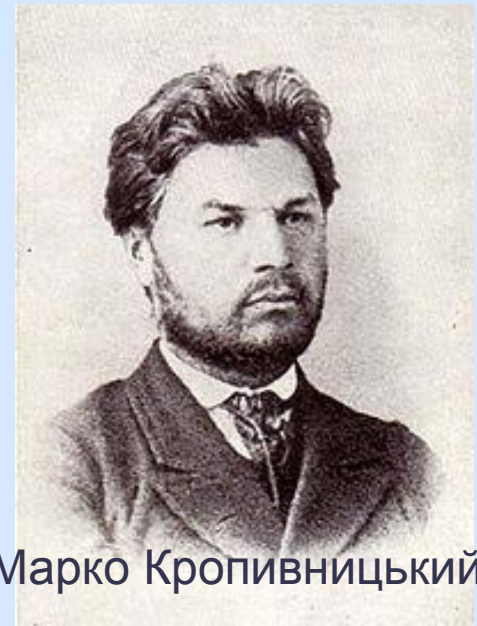

Григорій Квітка-Основ'яненко
(1778—1843)

- Михайло Щепкін – видатний актор українського театру ХІХ ст. Розпочав сценічну діяльність у напівкріпосній трупі Курського театру, де вперше почав *утілювати правду сценічного характеру, природність поведінки дійової особи* (“Щепкінський метод”).
- Він грав у Полтаві, Харкові, мав власну трупу в Києві. У 1821р. Актор був викуплений з кріпацтва, після чого переїхав до Москви, де став реформатором російського театру.

1880-1890рр. стали важливим
Важливим етапом становлення
українського театру. Позначений
Переходом від аматорських гуртків
до створення професійного театру.
У 1882р. Перший професійний
український театр(театр корифеїв)

Марко Кропивницький

Відокремився від польського та російського.

Засновник – Марко Кропивницький, який опанував
всі театральні професії. До трупи входили актори-
професіонали та аматори: М.Садовський, А.
Максимович, М.Заньковецька, І.Бурлака...

Засновники театру корифеїв: М Кропивницький, М. Старицький, І.Карпенко-Карий, М.Садовський, П. Саксаганський, М.Заньковецька – були митцями-громадянами, які вбачали в сцені трибуну національного, соціального, естетичного виховання мас. Театр дістав можливість давати вистави українською мовою.

Колектив не мав стаціонарного приміщення. Кошти трупи склалися лише з касової виручки. Порівняно з іншими театрами Києва , стаціонарний український театр установив найдешевші квитки , організував виїзні вистави в селах і здобув слав театру “для мужиків та плебсу”.

Репертуар театру:”Наталка-Полтавка”І. Котляревського, “Назар Стодоля Т.Шевченка, “Сватання на Гончарівці” Квітки-Основ’яненко...

У 1907 р. М.Садовський відкрив у Києві постійний Український театр, який проіснував 7 років, до початку Першої світової війни.

Заньковецька Марія Костянтинівна

Народилася у багатодітній родині дворянина Костянтина Костянтиновича Адасовського та міщанки з Чернігова Марії Василівни Нефедової. Музичну освіту здобула у Чернігові та в Петербурзької консерваторії.

Акторка відстоювала ідею українського театру, закликала скасувати обмеження українських вистав.

Актриса надзвичайно широкого творчого діапазону, М.Заньковецька створювала образи, проникнуті справжнім драматизмом і запальною комедійністю: Христина, Софія («Наймичка», 1986, «Безталанна», 1887, Карпенка-Карого), Наталка («Лимерівна» Панаса Мирного, 1982), Катря, Аза, Цвіркунка («Не судьба», 1889, «Циганка Аза», 1892, «Чорноморці», 1882, Старицького), Галя («Назар Стодоля», 1882, Шевченка), Наталка, Терпелиха («Наталка Полтавка», 1882, 1912, Котляревського) та ін.

Актриса створювала образи, проникнуті справжнім драматизмом і запальною комедійністю. Вона уславляла своєю грою звичайних простих людей, розкриваючи безмежність їхніх душ. Маючи чудовий голос — драматичне сопрано, незрівнянно виконувала у спектаклях українські народні пісні. Актриса першою отримала звання народної артистки у 1923р.

Після революції М.Заньковецька брала активну участь у становленні нового українського театру. Вона очолювала Народний театр у Ніжині. Разом з Саксаганським організувала Народний театр у Києві, на базі якого у 1922 році було створено Театр ім. Заньковецької (тепер Львівський український драматичний театр ім.М.Заньковецької)